

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: A ref. lelkesülj lak.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadhatók el. A kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámolások küldendők: Nagytér 136. sz. n.

Hirdetési díjak:

Minden 5 lasabos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvező félbetelek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstár illeték 30 kr.

A nyúl-terben minden három hasabos garand-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Egyedül vagyunk-e hát?

Ti lángelkű idealistái a világnak, kik felemeltétek egyszer vagy mások a szabadság, egyenlőség, testvériség lobogóját, aludjatok mélyen ott a siri ágyon, s álmodjatok egy szebb jövő felől. És ha még egy-két előharcos élne ama korból, ti őszbeborult reszkető öregek, menjetek ti is a sírba, álmodni szebb álmokat lelketek drága eszméinek diadala felől!...

Hiszen csak egy álom volt az! egy kiszakasztott jelenet az égből, midőn ez eszmék egy pillanat varázshatalma alatt diadalra emelkedtek! Nem illett az a földhez! Jó is hogy megváltozott.

Avagy tán nem is égi jelenet volt az, hanem csak a tömegnek balgatag részegsége! mely aztán úgy véletlenségből a nagyokra is elragadt, s most annál kesőbb utána a kiábrándulás?!

Avagy talán az sem! hanem pusztán a hajós téelme, ki a háborgó hullámokat a hajó terhével engeszteli?! S most, midőn a tenger felületlen ismét fásult csend uralodik, felkötjük az üvegharagot s kihálászuk a mélyről ismét engesztelő áldozatul szórt javainkat?!

E kérdések közül melyikre felelhetünk igennel?!

Bár mennyire szeretnénk is igazat adni azoknak, kik amaz örök emlékü időket az önzetlenség tiszta világításában tüntetik fel, nem tehetjük azt, mert az idő, a kor, melyben élünk, egészen ellenkezőről győz meg bennünket!...

Az őseiktől nyert kutyabőr hova-in-kább nagyobb szerepet kezd játszani ismét! A társadalom megszűvegi a silányt, ha büszkén utal armálisára! Sőt még a baráti körök sem lehetnek mentek étel-pöfészkedésektől! — Maga az alkotmány szelleme ott bolyong a multnak sirjain s felforgatja azokat, mint egy bizonyos állat, hogy a csontokon rágódhassék. — A válaszfalakak, melyeket nagy ügygyel-bajjal ledöntött a kor szelleme, építgeti ismét. Nemesei diplomákat osztogat, megkülönböztetéseket tesz, hogy egyik ember többet nyomonjon a másiktól egy — kutyabőrrel!... Erősen fonja a czopfokat, melyeket összerpesselt a szeretet és egyenlőség napja.

Hova térünk azon szellemtől, mely a negyvenes évek utófelében átlengette a világot, keményen megráznván és legnagyobb részt porba döntvén a középkori fogalmak lovagvárait?!

A keresztyénség, melynek alapján állunk, mely rég kimondá az egyenlőség eszméjét, a reformáció, mely ezen eszméket elébb vitte, felállítván ama dicső tant, hogy az ember élő személyes jog, a világ-hírre emelkedett humanisztikus írók; a tökéletesedés után minden igaz szívbe oltott vágy, egyaránt utalnak bennünket arra, hogy ne a mult balgatag czirádián függjenek szemünk, melyek határozottan visszaintegetnek a multnak temetőjébe, de

nézzük a jövőt, és lelkesüljünk annak kifizűött czéljéért!

Lehetetlenség nem idéznem itt a halhatatlan Göthe szavait, melyeket a nagy Laboulay is felhasznál az „Éjszakamerikai egyesült államok története“ című munkájában, melyek ezt tartalmazzák: „Mily boldog vagy te Amerika! Neked nincsenek lovagváraid, mohosult emlékeid, s oly fakult kincseid, melyek a multba varázsolják népednek álmos tekintetét! Te bátran haladhatsz elő kifizűtt czéled után! Tied a jövő!”...

Sokszor megvitatták már e kérdést nagy lelkek, lángszellemek, számtalanszor feltüntették nevelésves világításban azokat, kik őseik érdemeit a magok érdeméül tulajdonítják; ugy hogy valóban esodálandó, miért van mégis e hanyatlás az emberi szellem fejlődésének történetében?!

Ha bebizonyította volna az emberiség története, hogy csak azok használtak valamit az emberiségnek, kik őseiktől nyert kutyabőrrel dicsékedhetnek, s ha azok közül is nem váltak volna ki nemesen tiszteltremető alakok, kik sziveikben hordák a nemes-levelet: akkor teljesen igazat adnék a mult dicsőítésében és azok czafrangjainak szemléletében sóbálványynya változott alakoknak, de miután tudvalevő dolog, hogy bizony az nem volt semmi talimán vagy mentőszer az erkölestelenségbe, hazafiatlanságba lett súlyedés ellen; miután azoknak sorából csak egy kikerültek a hazaárulók és a csogóság nyomorult zászlóvivői: lehetetlen fel nem sohajtanunk a korszellem visszahanyatlása felett, mely az érdemet most is mult sirjaiban keresi!...

Távol legyen, hogy én a multnak érdemeit tagadni akarám, elismerem, s buzditásul emelem ki annak lelkesítő példáit és emlékeit, de az ősiség érdemeinek önmagunkra ruházását nevelésvesnek tartom.

Próbáljuk egy kissé boncolni a kérdést!...

Már akár a biblia teremtés történetét, akár a Darwin theoriját fogadjuk el: egyaránt be kell látnunk, hogy elvégre is minden ember egyképen vette eredetét! Első esetben azt kellene bebizonyitanunk, hogy vajjon Isten teremtett-e mindjárt kutyabőr Ádám mellé!? Másik esetben az a kérdés a határozó, hogy ama esimpánz majom, melynek utódai vagyunk, megajándékozta-e egyik vagy másik gyermekét egy babérlevéllel?!

Ha egyik sem történt? Akkor mindnyájan egyforma nemesek, vagy ha ugy tesszük, parasztok vagyunk, de akár így, akár úgy, ősiségünket mindnyájan ugyan ugyan Ádámhoz, vagy az emberiség ősapjához, a majomhoz vihetjük vissza!... Mert azt a megkülönböztetést aligha tette a teremtő egyik vagy másik teremtménye szépségeért, hogy őt valamely óriási virág kelyhében fogantatta volna, eltérve a természet rendes törvényétől.

Azonban bárhogy és bármiként induljon újabban a világ, bármily mértékben tegyen is ráklépéseket: én mindig többre fogom becsülni azon nemes-levelet, mit Isten a szívbe ír, mint azt, melyet ember ad, ki a szívbe és vesékbe be nem pillanthat.

Lehet, hogy a nagy többség ellenkezőleg érez, tudom azt is, hogy sokan vannak, kik e többséghez csatlakoznak, én azonban azt fogom mondani mindenkor a többség után indulóhoz a költővel:

„Kövesd, ha tetszik! Én azonban Nem követem, bár elvesztek!...”

— es — n.

KÖZÜGYEK.

Nagy-Kállon IV. real-osztály.

Képzelmük, hány olvasó fogja eleve mondani: „elég lett volna maga a czim, a czikk-írásnál már kár is volt fáradni,“ de bocsánatot kéünk; először mert nagyon is könnyen megállapított czimünk kissé önös természeténél fogva csak az alanyt engedni szemlélni, s az állítványt még, mi a mondat lelke, rejte tartogtja; másodsor, mert ily rövidke cikkírásba épen nem fíradunk bele, sőt igazat szólva, a napiteendők igen is homogen sorozatába némely váratlan s kedvesen meglepő érdekltségű heterogen elem beillesztése főitőbb élvezetes tápláló élemlénye lelkünknek; ámbár az is igaz, hogy ha a czikk nem vonzó, nem érdekes és nem gyönyörkötető, mi velünk épen úgy megtörténhetik, mint már sok mással, akkor bizony szegény írója csakugyan hiába fáradozt, s nem lett egyéb, mint az évtelven unalmas est vagy az olykor szintén borús kedélyű Aurora keresetlen szövetségese.

Azonban lépünk közelebb a homlokzathoz s tárgyaljuk ügyünket az őt megillető valódi benső komolysággal, ha valamikép az imént elősorolt czikkigények, illetőleg olvasói követelmények legalább egyike — vagy másikat kielégíthetnek.

Midőn a nagykallói m. kir. állami realtanoda Szabolcsmegye tekintetes takarékpénztár-egyletének tetteges és áldozatos érdeklődése s kezdeményezése következtében Tokaji Nagy-Lajos, kir. tanácsos, kereskedelmi váltóörvényeszi bíró stb. stb. ő nagysága, mint a hazafiúi éremnyekben alig megközelíthető, kétségbevonhatlanul terjedt tudománykörű s nem erayedő buzgalmu eszmevezér hódító ékesszólásoktól ragyogó zóslója alatt a megye és városi közönységtől aláírások után gyűjtött mintegy 20,000 osztr. forintot tevo értéknek a tudomány előfára szent hazafisággal történt letétele — illetőleg följajlására a magas kormány által 1870. október 1-sőjén végleges megalapítást igazolólág megnyitatták; sokan azon téves hitben éltnék, hogy a takarékpénztár s a megye magasabb értelmiségű cultus közönysége a megnyitás által minden e részbeni adót lefizetettnek véelve, len-dületbe hozott kedvencz ügyét további szabad önmogásnak engedendit át, s valóban mindnyájan csalódtunk: mert intézetünk minden egyes kezdeményező alapítójának ügy szívéhez nőtt, és lelkebe mélyedt, mint újszülött csecsemő az édesanyának, ki együtt sír ezzel és együtt mosolyog, ennek arczavától fázik s ennek szívhev-melegszik. Folyvást és folyvást éber figyelő minden érkezett iku tanodai polgáért örömmel fűzővel s minden kiharadott tanulóért majdhogy meg nem sirat; a kitűnök és szegényebb sorsu jó tanulóknak minden évben aranyokat oszt ki, majd elhagyott szegény árvákat élelme, majd

torony-harangozókat ajándékoz, szóval keresse keresi az alkalmat, hogy jól tehessen velünk. Legközelebb felolyt zárviszágataink alkalmával is 20 db. aranyból álló részlegesen jutalmadiban részeltetve ifjúságunkat, s minthogy értesítvényünk provinciaális nyomtatása kissé elfoglatva tartott, még nem is érkeztünk nyilvánosan megköszönni a legutóbbi jótéteményt, midőn már e sorokat kell írunk, forészben ismét csak azért, mert egy nagyobb, még nem is reméltet valódai általi ránszállásának megint nagy tényezője volt. Jó intézet, jó édesanyád vagy, te nem félhetsz életküzdelmektől!

IV. Osztályunk

fokozatszerinti föllátására rendszeren már a most befejezett tanév kezdetén került volna a sor, melyet intézeti h. igazgató mult évi 69. sz. föltérjesztésével kérvényezett is; a nagyméltóság vallás- és közoktatási m. kir. miniszterün 1873. jun. 26. 13846. sz. leiratából érthetőleg azonban e kérvény akkori viszonyaink és körülményeink figyelmen kívül nem hagyhatása mellett még nem volt teljesíthető.

Idézett miniszteri leirat csak a méltó körülményeket vette méltó figyelembe; jötevényünk arculata már is redőkre szedődött, szeméik élebbre látásra helyezkedtek, a szív erősebben vert s végre a karok oly féltékenyen zárták magokba a már serdülő korban élő, egykor kis eszemőt, mintha valaki legalább is elrabolni jöne: a szülői örüllás tehát erősbítettett s az eszmevezér ismét zászlója után nyúlt, valószínűleg azon elvnl fogva, hogy a serdülő kort eshető ségek esetére mégis az élet terheivel könnyebb megküzdésére tekintetből férfui korra szükség fölállni.

Ekkor jött létre ama már magánvéve is ritka műbecsű, gazdag tudományismereteket s kétségbevonhatatlan tapasztalatokat tanúsító vezéri tollal szerkesztett, a kezdeményezés idejében intézkedő iskolabizottság nevezetes „Emlékirata” melyet Szabolcs megye közönsége is egészen magának ismert, s melyet a nagykállói m. kir. állami alreáltanoda rendszeres graduálása érdekében ugyancsak a megye legkitünőbb notabilitásai személyesen is küldöttésgileg közvetlenül Tréfort Agoston közoktatási miniszter ur ó excellentiája jogteljesen rendelkező kezeibe tettek le.

És a miniszter ur, áthatva a tudományos műveltség ily ritka s határtalan pártolásától, áthatva az annyi hön dobogó s kiolthatlan szeretet- és szenvedélyvel ragaszkodó hazafii szivgyújtó melegtől, áthatva városunk s a megyei vidék büszgő előnyomulása s jóakarattal feltörővésétől, áthatva végre az „Emlékirat” megköszöntött kegyekkel méltányolt érveitől: folyó hó 2-án kelt s 9-én vet 21,251. sz. legkegyesebb rendeletével már meghagyja az igazgatóknak, miként a IV. osztály megnyúlására vonatkozólag minden szükséges előmunkálatokat haldéktalanul teljesítsen; s ezzel ó excellentiája is-

A „Szabolcs” tárczája.

Egy család története.

(Folytatás)

II. Rész : A hivatal vendég.

Midőn tiszteletes Tornai uram családától a tisztartó lak felé közelgetett, már akkor az udvaron sok kocsit volt s egyre-másra érkeztek a fogatok; a magtár melletti százados tölgy üde árnyékában több közeli földbirtokos vendég volt összegyűlve, kik beszélgettek, de a szokásos vidámság és élénkség nélkül. — Lehangozták őket a magas vendég jelenléte volt, ki csak most végezté egyedül nagyuri reggelizé. A tiszteletes lelkük közelgetett s szívélyes köszörítések után belevagyúlt a társaságba. Kevés ide múlva a nevelő (egy jeles képzettségű menekült) és a már általunk ismert felszemű szépség a nevelőn egész tisztelettel jöttek megihni a tisztelt közönséget a vizsgra, hol már a gyermekek egy tágas szobában nagy szorongások között várták a nap kimenetelét. A vizsgra, a magas vendég is meg lett hívva, s már ott praesidált a főhelyen.

A vizsgra meglepő volt, az ügyes menekült kitünő sikert mutatott fel. A nevelőn is remekelt a leánygyermekkel. Egy-egy folyékonyabb feleletet maga a magas vendég is kegyeskedett meg, brávó* ni.

Következett végül a szavalás, Gyöző épen „Kont”-ot szavalta.

Tüzzel és lelkesdéssel mondta a darabot, azonban midőn ama szavakra jött a sor : „Zsigmond király zsarnok király”, a magas vendég nemével a feszélyes megütközésnek kérdező a grönnyorkódó házinótól :

„Was ist das?”

Mire a házino sietett megmagyarázni, hogy az annyit jelent, hogy „Ejjen a király!”

Mire a magas vendég megnyugodva tovább hallgatott.

Pár órai kérdészetés és felelet után a vizsgra be-

mét fényes tanuságát idé azon legmagasabb honfui érzelmeknek, melyek elbennünket a külföld régtartó ambíciója s egyedszárúságtól emancipálni vágyva alkotmányos magyar hazánkban a classicitás méltó respectálása mellett a valószínű tudományokat is beültetni, meghonosítani s terjeszteni a legemesebb szándék, s legönzetlenebb atyáskodással törekszik. Sokáig tartsa maga a jó éget magát s érzelmeit; az érdemkoszoruban ott leszünk mi is legszebb virágunkkal!

Most már kimondhatjuk a czimzünk által eddig rejtve tartogatott állítványt, illetőleg ki-gészíthetjük az egész mondatot következőképen : Nagy-Kállón 187¹/₂-ik tanévre IV. reál- osztály lesz.

Jelbeszjeink, tehetősbjeink s a magas kormány tehát mindent megteettek közvetlen javunkra, minék következtében a továbbhaladás s fokozatos fölebbtelés kizárólag a pártoló közönségtől függ : vigyázzunk ugyanazért, nehogy az eszmét azok hagyják árván, kik annak életet adtak, s az alkotmányt azok ejtsék romba, kik azt fölépíték vagy legalább az életadás és fölépítés segélei voltak!

Zárókérdül nem szabad egészen megfeleltetnünk saját magunkról sem, de ez már csak ugyan rövid lesz.

Intézetünk állami czége mind a jól választott tanerök, mind minden egyéb szükséges szelvényekről eléggé kezkesedik; eljárásunk s bánásmódunk a humanizmus elvén alapszik; azon állítólagos panasz ellenébe, hogy a tanulókat szállás- és élelmészre befogadni nem vagyunk képesek, nyíltan sikra szállunk, de kérjük egyszerűsággal, hogy ez érdemben az igazgatóság eleve tudakoltassék meg; minden kívánt felvilágosításokkal, sőt tavali s idej értesítvényünkkel szűnődök alatt is szívesen szolgálunk, szóval minden volt és leendő ifju polgárunknak bármik tekintetben és bármikor akár szó-, akár írásbeli megkeresésekre szíves és készséges szolgálatára állunk.

Kelt Nagy-Kállón, a m. kir. állami reáltanodában, aug. 11. 1874.

Gasparik János
k. h. igazgató.

A megyei árvaügy.

A közigazgatásnak leglényegesebb, legfontosabb ága az árvaügy kezelés, mely nemcsak szakavatottságot, de pontosságot, szigorú lelkiismeretességet követel, és áig van hivatás, melynel a felelősség sulya annyira nehezedik a kezelő személyzet vállára mint az árvaügyeknél; egy napi halasztás, egy okmány figyelmen kívül hagyása, egy betűnek elhészése, sokszor ki-pótolhatatlan károkat okoz az árvának; és a mily megnyugtató egy családapára néve azon tudat, hogy törtenhető halála esetére, becsületet, szorgalmas kezébe jut árvának sorsa, azoknak örökségük nem fog elhárósoltani: épen oly mérvben agasztó, ha attól kell tartania, hogy egy életen szereplőt gyűjtött vagyona, a pontatlanság, vagy lelkiismeretlen kezelés által szét fog szállni; s az örökségből osztályrészt vesznek azok is, kiknek arra nem volt joguk.

fejeztetett, s a rekkenő melegségű szobai levegő után a közönség a kertbe sietett szabad levegőt szivandó.

A kertben áll egy százados vén diófa óriási törzssel, roppant terjedelmű lombzattal, egyik oldalán apróbb eszerek zöldének, másik oldalán hús útopadl kiindokzik, előtte kedves virágokert az útopadl szemében, a virágok kert szélén van egy lugos befutva vadkomlóval, szőlőevégyével és felfűt rózsaival vegyes. E kertben, e hús lugosban találjuk Elemért, kit vizsgra végeztével a nevelőn lefogalt, s miután az egész társaság e czélt tüzte ki: ok ketten előre siettek.

Egymással szemben ülnek, a nevelőn halkan, de szenvedélyesen beszél valamit. Elemér el-elpirul, s most maga elé bámul, majd tétova tekint. — Lépjünk közelebb, hátha valamit meghallhatunk.

A nevelőn egy virágcsokort nyújt Elemérnek, s ellenállhatlan mosolylyal kéri: „fogadja el!”

Elemér piruvva veszi azt.

„De te gy, kérem, kalapja mellé, oly jól állana önnek szép kék szeméihez egy bokrétság kalap, mert ön igazán oly szép ú, oly szép, lássa én szerelmes tudnék lenni magába.”

„Engedjen meg kissaszony!” szól zavarodtan Elemér, „én azt nem fogom kalapom mellé tenni, látja, ott gyász van, látja e magyar czimert tölgyfa levelen? tudja-e mit jelent az? Egy nemzet bukását, egy nemzet fűjaldalmát, a gyászok emlékezetét. Azonban elfogadom e virágot, illetékes volna tennem az ellenkezőt Elteszem ide tárczámba.”

„De oly hidegen beszél ön, mint valami öreg ur, nem jól illik még önhöz a komolyság, mosolyogjon ráml így ni!” szólott megezörítve Elemér arcát.

E percből felszabakadt a társalgás, a vendégek a kertbe érkeztek, elől jött a háziaszony növéndéjeivel és a magas vendéggel, Elemér a lugos hátsó oldalán kilépett s más után sietett a vendégek elé, midőn Elemér vagy 8—10 lépésre volt a vendégek előtt, a magas ur hirtelen elcsúszott, erős fejgörcsöket kapott, insást kiáltá, meghajtott magát, visszatért a házhoz, fogatni rendelt, s a házino minden szíves marasztalás daczára elutazott.

Megyekben az árvaügy kezelése iránti bizalom, meglehetősen meg lett rendítve a közel multban, a mennyiben egyik megyei gyűlésünkön a szorgalom hiány, a massim a lelkiismeretlen kezelés lon constatozva. Nem szándékom bírálgni, hogy e vádak mennyiben voltak alaposak, vagy jogosultak; sem az nem szándékom, hogy a kivétel képző egyesek szorgalmának és becsületességének ügyvédje följam fel magamat; vagy bevezett tények elbírálásába becsatlakozzam : de azon érdekeltésgel fogva, melynel az árvek sorsa iránt, minden honpolgárnak viseltetni kell, fejlozogatnunk éreztem magamat arról, miszerint közélebből betekintsek ezen ügy kezelésébe, s a netalán tapasztalt hiányok orvoslásáért a nyilvánosság terén fel-szólaljak, vagy ellenkező esetben, a megrendült bizalom helyreállítását munkáljam.

Elismerésemet és köszönetemet kell nyilvánítanom helyettesített árvaszéki elnök Fintor József ur irányában, aki szíves készséggel nyújtott nekem segédkezt, az általam kért adatok összűllítésára, s egy alkotmányos tisztviselőhöz illő közlekedésgel adott felvilágosítást, s engedett a hivatalos jegyzőkönyvekbe tekintetben; s csakis ezen szíves segédkezt nyújtás mellett lehettem képes arra, hogy az árvaszéki ügyvitelre néve e sorokat börebesíthassam.

Ha valamely tisztviselő kar működését elbírnai akarjuk, ez csak az adott körülmények figyelembevételé mellett történhetik; ismeretével kell bírnunk, az elhűtést igénylő ügyek tömegének, a működő személyzet számának és munkarejtelnek minőségével és mennyiségével hogy megneveljehessük a viszonyt amelyben áll a munkahalmaz, a munkás erőkhöz aránytva. Ha már ezen irányelvek szem előtt tartásával tekintjük meg a megyei árvaügy kezelést, az első forrásból merített adatok nyomán, a következő kimutatást állíthatjuk : ugyanis, a midőn az 1872-ik évben, január 1-től aug. 12-ig 1650, 1873-ik évben jan. 1-től aug. 12-ig 2719 úgydarab érkezett az árvatörvényszékhez, 1874-ik évben aug. 12-ig beérkezett összesen 3454 db. tehát az 1872-nél több 1804 darabban. Ha pedig az egyes éveket vesszük 1872-ben beadatot összesen 2961 úgydarab, 1873-ban 4035, most ha 1874-re az eddigi arányt vesszük figyelembe beadathatjuk az eddigi 3454 darabon felül 1200, és így 1874-re összesen 4654 db; tehát az 1873-ban beadott 4035 darabot, az idej beadványok száma felülhaladja 600—619 darabban. Ennyi a munka, annyi a létargyalatt váró úgydarabok száma.

Most nézzük a munkaerőt, nézzük a valódai munkát! Ha a közelebbi grules alkalmával történt árvaszéki elnöki helyettesítés ideje óta t. i. folyó év május elejétől vizsgáljuk az árvaszék működését, a következő adatoknak jutunk tudomásra: Május havában tartattott 6 rendes és 1 rendkívüli ülés, a 6 rendes ülésben létargyalattott 233, a rendkívüli ben 2, és így összesen 235 úgydarab Junius hóban 8 rendes és 4 rendkívüli ülésben létargyalattott 485 darab, Julius hóban hét rendes és három rendkívüli ülésben létargyalattott összesen 579 darab, Augustus 12-ig négy rendes és egy rendkívüli ülésben összesen 1557 db. Oly ősszeg mely képi a létargyalottabb követeléseknek is megfelelni, mert voltak ülések, mint a junius 24-iki a mikor 129, a július 11-iki amikor 122 és a július 15-iki a mikor 94 db. tárgyalattott le, tartván az ülések reggeli 7—8 órától délutáni 6—7 óráig, s csak is ily erőmegfeszítéssel, csakis kitartó szorgalommal történhetett meg az, hogy egyetlen referens képi volt egy ülés alkalmával 40—55 darabot létargyalattani; csakis ugy történhetett ez eredmény, hogy az elnök és jegyző is mint referensek számos úgydarabokkal állottak elő, és saját hivatali körük betöltése mellett, e téren is időt vehettek maguknak az ügy elbírálásának munkálódásában.

De a midőn örömmel constatiroztam e pártalan szorgalmat és büszgő ügykezelést, lehetetlen volt meg nem győződni a felől, miszerint e buzgalomnak, ily

a vendégek eleinte megütközéssel találgaták a „nagyur” elutazásának okát, aztán belenyugodtak örömsé távozásába, hogy szabadabban beszélhettek s mulathatnak.

A tiszteletes urat azonban valami kimagyarázhatatlan sötét előérzet lepte meg, sehoggy se tudott felviládni, egyetlen pattingo adomával se mulattatta akkor este a vendégszörűt, a jelen voltak nagy szomorúságára

Az azonban annál nagyobb volt az általános kedv, egyik szobában az öreg urak polaraztak és dikiézták. A másik szobában az ifjúság járta a kállai kettőt.

Elemérrel kétszer is bemutatatták kiváló táncművészetét, magasztalásából alig tudtak kitérni. De legjobban látszott abban gyönyörködni a nevelőn, e késsé feltűnésgel tapost kis kezeivel, s midőn a második mutatónyal is vége volt, oda lépett hozzá, s hangosan kéré fel, hogy kívánjon tőle bármii jutalmat, ő mindent ad, ami birtokában van.

Elemér szerénykedett, hogy hiszen ő azért sem mire nem érdemes! Azonban kezdte magát találni annak társaságában.

E és Boriska gyermeteg pajzansággal mulattatták egymást, míg Jenő és Ilonca csak távolról tekintettek egymásra.

Igy ment végre a mulatság, melynek csak a hajnali szürkület vetett véget.

III. Egy felszem hatalma.

Néhány nap múlva a falusi mulatság után egy szép nyári estén nyájás és derült besültség közben együtt találjuk a tiszteletes Tornai uram családját. A hangulat szokatlanul vidám, a tiszteletes kifogyhatatlan humorral elezel, mely elmeszikrük felett oly édes bensőségesség nevetés csengyile bekoronált a falusias al-kony csendességét, ott van a jó öreg tanító hácsi, a kedves koma és barát Komáromi urambátyám kedves családjával és még egy alak, kit eddig még nem is alkalmunk bemutatni, és ez Fokovics Arthur a helybeli jegyző, nem tudni honnan került, egyszer csak becsép-pentették, s oda ültették a falu nyakára „sine nobis

műveink kitartása physicali lehetetlenség, mert ha megtörténik egyes esetekben a rendkívüli erőmegfeszítés, ez folytonosan igénybe véve, természeti törvény szerint el fog lankadni, meg fog gyengülni. Ily erőmegfeszítéssel a kinnutott adatok nyomán, talán arra a meggyőződésre juthatunk, miszerint a legnagyobb munkát a legnagyobb munkáerővel viszonyítván, el lehet végezni, s a megelégedő hálatt 1577 úgydarabban megberkiző árvások, az egész évre reményeltől 4600 darabban is meg fog küzdeni; — de ha tekintetbe vesszük a hátrányok nagy számát, tekintetbe vesszük azt, miszerint, minden tisztviselő kötelezve van ugyan a munkára, de nem arra, hogy éjje nyugalmán is teljődjön az erejét meghaladó munka elvégzésére; azon meggyőződésre kell jutnunk, hogy a megyékben alkalmazott erő elégtelen az árvások pontos és gyors kezelésére; s megyékben szűkebbül volt akkor, midőn ezen árváruj tiszt személyzet számának megállapításánál sájt kárára főnyöknétek.

Nyíregyházán két árvászeki tanácsos intézi a 25000 lakossal bíró árvárujéit, tessék arányba tenni a beadott úgydarabok számát s megállapítani, hogy egy 265000 lélekkel bíró megyében, mennyival nagyobb teher sulyosodik 3 úlnok vállára? vagy nézzük meg a Szabolcscsal területre és lakosai számára néve hasonlító megyéket, a 116 □ mld. területű és 302000 lélekkel bíró Temesmegyében 5 árvászeki úlnok működik; a 118 □ mld területű Torontálmegyében 4 úlnok van alkalmazva; és ha a 29 □ mld területű, 90000 lakossal bíró Csanádmegyében egy úlnok, és két úlnok végezi az árvászeki teendőket vajjon, a 115 □ mldnyi és 265000 lélekkel számoló Szabolcscsal az egyetlen úlnokkal több árvárujvézeki személyzet elegendő lehet-e hivatásukra betöltésére? Szatmármegye 106 □ mld. területével s 238000 lakosával közel Szabolcscs megyéhez; igaz, hogy az úlnok mellett itt is csak három úlnok működik, de a megyei 9 járásban alkalmazott 4 kerületi gyám, nagy mértékben megkönnyíti a megyei árvárujvézek munkáját amennyiben a kisebb ügyeket bevégezve szokta betérjesztani.

Minden adatok nyomán tehát, megyéknek közön ségének oda kell működnie, hogy az árvászeki munkáért arányba hozza azon munkáival, melyet ott pontosan és lelkiismeretben végezni kell, s ennek létesítésénél, figyelembe kell vennie egy a helyi multak tapasztalásait, mint más megyék eljárásait.

A közelebbi bizottmányi ülés van hivatta arra, hogy az árvászeki elnök megválasztása alkalmából oly egyént állítson ezen ügy élére, aki szorgalmas, becsületessége és pontosságával fogva erre hivatta van, a nevet nem kell kimondanom! ismerni fogja ezt megyéknek mindazon fia, aki az árvák sorsa iránt érdeklél viselkedik! Jelzem nek meg azt, hogy a főispáni elismerést érdemlő tapintattal elnökül helyettesített kitanó szorgalmas és becsületessége Fintor József ur úlnoki helyének betöltésére ideiglenesen kinevezett Jármy Béla ur e minőségében a legnagyobb szorgalmat fejtette ki s a rendes úlnokok által nem engedte magát hátrébe szoríttatni, s ha szabad a tárgyalási napló titkánit elárulnom, volt olyan úlnok, melyben nevezett h. úlnok ur 50 s több darabot is referált a mi elengedő, még akkor is, ha az úgydarabokat nem azoknak számától, hanem terjedelmektől számítottuk is.

Midőn e tudósításom mellett, azon ígéretet tenném, hogy közeli alkalmammal az árva-pénztárról adatokot óhajtom a megyei közönség tudomására juttatni; ez alkalmalmi tudósításomat berekesztem.

Kelt N.-Kálló, aug. 13. 1874

Gyógyosy Sámuel.

de nobis*, s azóta ott él és — uralkodnék, ha épen volna hozzá elég vágott dohánnya. Apró, tetővároz, szürke zemei ravaszgató s alattomossgát árulnak el, míg felettük a szögletes homlok butaságot mutat; arcaiz becsesetek, szakálla s hajusza tükés s össze-visszakuszál, mintha erős forogszél kavargja össze a gabonát, egész arca a már tehetetlen élvágyat fejezi ki, mintegy kiegyesztven ezt meggömbölt, reszkető vékony újjat.

Az egész társaságban egyedül ez komoly és szótalan, koronként úgy tetszik, mintha a kapu felő néző tekintetét, mintha valamire várna.

A tiszteletes épen a telegráfról beszéli, s magyarázatja a villanyosság törvényeit, állítja, hogy alig egy félóra alatt az egész föld kerekéjében lehet általa tudatni gondolatunkat, vannak kétérdők, kik ezt nem tudják felfogni, de azért elhiszik, tudván, hogy ő még tréfából nem szokott hazudni soha.

Majd átmev a beszélgetés fonalára a mult napokban tartott vizsgára és mulatságra, a magas vendégre, ki ott egyszerre rosszal lett s távozott.

„Ugyan mondja meg notárius uram,“ szólal meg a tanító, „mit kereshetett magánál az a nagy uraság, mert láttam, hogy mitán az udvarból távozott, kocsisa megállott a község háza előtt, talán bizony valami nagy hivatalba akarja tenni?“

E kérdés után mindenki figyelmes arccsal fordult a jegyző felé, a tiszteletes arca elborult! Oh ha tudták volna, mi történt ott akkor, ha tudták volna előre, mi fog bekövetkezni a jövő perczben, mennyi köny, mennyi keserűség szüzhely lesz az a hely, hol csak imént oly meghitt, oly vidáman társalognak?!

A jegyző fészkelődött, névelve a zavarodásnak mozgatta száját a feleletre, midőn a kapu előtt 8 lovas esendőr és két kocsi állapodott meg, egyik nyitott volt, a másik fedett. Mindenki tudta ebben az időben, hogy a fekete fedett jármű halothorodó kocsi, mely az állam-síroka, a sötét börtönökbe szokta hordani a nemzet-
elő halottait. A másik kocsin egy egyenruhás ur ült.

(Folyt. követték.)

(Teved az ember. A toast. Üdvözöljük a társaságot. Szálljunk a földre. De ne essünk A székeknek mint kell kimulniok? Valogatos vendég vagyunk. Tíz órakor. Tizenegyre. A busz magyarak. Nagy kérdés. Balassa Balint éneke, egy kis módosításal)

No de tévedünk, és (szokásunk ellenére) bevala gyarlóságunkat: örülünk, hogy tévedünk. Ime hang emelkedik (halljuk, halljuk!) beszél a nagy hazafiról, a legnagyobb magyarról, a világrúzó tettekről, melyek pályáját jelezik s végül poharát emeli hosszú életért... s a társaság tagjai egytől egyig felkeszülten éljen harsognak, meg a zenekar is eszerben hagyja az eddig folytonosan nyakgatót kalamajkát s löndül a meglátó, a magasztos dal: „a mennyi eső hull rája, annyi áldás szálljon rája... éljen a nemzet!“

Bravo, bravissimo!

Legyenek üdvözölve önkök derék polgártársak! kik itt létökkel hangosan tolnakölsölk, hogy bár böics Hamletkét tagadhatalanul „rothadás van Daniában“ de azért nem hiányzanak buzgó hazafiak, kik a közöny, hivatalhajhászás, mammonimadás és világpolgárság divatát tanult nem követve, tudnak és akarnak áldozni a kegyelet és honszerelmé fényes oltárán — legyenek üdvözölve kegyelet és lelkes honleányok, kiknek köszönhetjük, hogy nem maradtunk egészen árvásiban, hogy szemesillagok búvós fénye egy jobb jövő mosolygó alakjait látatja lelkünkkel... új nemzedéket, bolcsébbet, erősebbet, jobbat mint a mostani, — új korszokat, mely az emberiségnek rozást terem tovis nélkül, fényt, melynek nincs árnya, éveket, melyeknek nincs (a modern fogalmak szerinti) története, — tüneményes időket, midon a mi szegény, a balsorstól és önfátolt egyiránt üldözött magyar népünk dicőségével emelkedik fel a közmívelődés és polgáremények által a boldogság tündökletes magaslatára, testvérileg üdvözölve mint „kunn hatalmas, benn virázó és szabad“ a földkerekség mévelt és nagy nemzetét...

Bah! szálljunk alá kissé a magas legkörből s teledjünk le egy asztal mellett líliába! a lelkesedés igen szép dolog, hanem lát az a hatalmas és telhetetlen zsarnok, melyet gyomornak nevezünk, elűssége minden illúziókat s szigorú parancsára az és szegény, boldog és boldogtalan, bankár és poeta, kalmár és újságíró meghódolni kénytelen. Kerjünk tehát étlapot s keressünk rája valami, tárczáunk szerény tartalmát kridával nem süttö gyomorvagyasztól!

No mi volt ez? csekélység... a mögöttünk levo asztalnál letört egy aszkóros szomszék a rajta levo szunyog termeti egyen alatt... szomszékja hasát fogva kacagz és mulatságs eseten... zsupsi! most meg az o szeke mondja fel a szolgálatot... hanyat vagódik... nyekkenés, kacagás, káromkodás valami malitiosus ember meg azt kiáltja: no még egyszer! Enyeje amice pinczér! beh kosan tette, hogy elparittázta azt a korhad székét, hanem mégis okosabban taendett, ha az unepely előtt másrésztja ki az új rozaszt lökőket — vagy talán a Sóstó-társulat deliberalta azt, hogy minden széknék így kell pályáját bevégeznie, mit? No de hozza már azt az étlapot!... Most már maga is oda maradt! Heh! más!k! Jóhann, Carl Louis vagy hogy hívják, hát nincis itt étlap? Elhánnya valaki? No úgy is jó... hát mijok van? Mi a gereben? osztorázi rostélyos? Ennek valami jónak kell lennie, mert mi ugyan hírtet nem halottuk, tehát... ne hozzon. — Finom szellet? Alunk elibe, azaz hogy semmikepen nem állunk, hiszen azt mondja itt a koma, hogy o azt hozatott s ecece nem vastagabb az egy osztórák négykrajczárosnál, az igaz, hogy a körülete van olyan nagy, mint egy sörös pohár teteje, sulya körülből 5—6 lat (az ára alkalmasint nem oly szerény) pedig jó étvágyunk mellett aligha be nem járna—6 adag. Mijok van még? Kolbász ugorka? De már ez jó lesz, hanem apropos! friss-e a kolbász? Friss, de nem kolbász. De hát mi? Kolbászos ugorka? A putvar meg Szarvas Gábor érte a maga kizacmodott nyelvet! Adja csak másik Siel! azt az étlapot! Im, hm... az az osztorázi rostélyos tulajdonképen eszterházi, a mi kolbászos ugorkánk pedig voltaképen: beafestak — kovászos ugorkával... Nagytól nőljön amice! De hozza hát már, vagy hozzon akármint, nem bájunk ha eszcsoka, spinát, haricska, kormós hal, oszriga vagy hering lesz is, csak legyen valami, mert rettenetes, világ nem látott módon elhelnénk... hanem a kenyér természetesebb legyen, hiszen az imént láttuk, hogy egy könnyű szello két darabot lefújta tárgyerről...

Nint, kit látunk a Tiszahát sáros-poros székárosából! Szállunk az urnak egy ital nedvével.

— Előbb eszem valamit, Pinczér! hozzon egy adag rostélyost.

— Azzal nem szolgálhatunk

— Nohát snitizit, vagy beafestekot

— Kérem a sines... elfogyott minden

— Hiszen még csak kilencz óra... de szálami, sajt csak lesz

— Kérem nines egyéb vajnál.

— Az igaz, hogy soha nem szerettem, de mit tegyek, mikor farkas étvágyam van...

— Pinczér! hozzon egy eszése feketét!

(a bizony nekünk is jó lesz ezután a minősithetelen pogány ital után, mert különben még diszertóriába fogunk esni)

— Nem szolgálhatok nagyságs asszonyom!

— Miért?

— Bocsnátot kérek, a kávé elfogyott.

— Elfogyott? Vendéglőben? És most, mikor alig mult tizenegy óra!

Bizony bizony tisztelt urnól elfogy már itt nem-sokára minden de minden. Ime már a lámpák is kezdik egyenként megtaradni az engedelmességet... csak már legalább a rendezőség (ha ugyan volt) ezek helyett

az átközött muslicák és vacsoraszívó gilepek helyett rendelt volna ide egy nézsa farvet vagy nézsa száz szantjános bogarat, hogy ne keljen ebben az egyiptomi sötétségben kistorognunk... De miért is kistorognunk... hiszen már oszlik a társaság Csallásd az élet, — sohajrt fel melettünk egy távozó delnő s szavait mi is teljes készséggel aláírjuk e nagy reményű estére vonatkozólag. — Menjünk baba mi is baráti! álmöldi e hirhedett gróndliak kúptázósorú... Azt mondjátok, sötét van? Sötétebb van itt! Hideg van? Itt még hidegebb van. Még az a czimbalmos is hiában produkálja magát zsebkendővel leterített hangszere... azok a bus magyarak ott a másik asztalnál még csak bele sem kurjantanak (mint jó véru fiatalok szokták) abba a gyujtó hatású dallamba... „sik, pusztá, kietlen az ószi határ...“

Vajjon így üljük-e meg Lajos estét mostanhoz esztendőre?

* * *
-Eszeket írám
Ocsónum partján
(Szokott neve: Sóstó)
Milonon írának
Hetvenet és hármat
Ezernyolczszáz felett...*

— z — 3.

UJDONSÁGOK.

— Az ipar- és kereskedelmügyi miniszterium által f. augusztus hónapban rendezett debreczeni gazdasági tanfolyamra a szabolcsmegyei tankerületből Szabó István tiszaladányi ref. és Lipták Imre szentmihályi róm. kath.; a hajdukerületből Sólyom Antal h.-bőszörményi ref. tanítók küldettek halgatás végett a tanfolyámra által. Ugyancsak Főlegyházán a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi magy. kir. miniszterium által f. augusztus hó folyamán alatt rendezett kertészgazdasági tanfolyamra a szabolcsmegyei tankerületből Kozma Mihály kőtáji gör. kath. és a hajdukerületből Bracsakjók Antal h.-bőszörményi gör. kath. tanítók nevezettek ki általam. Kiss József tanfelügyelő.

× A helybeli izs. 4 elemi osztályban szeptember 3-án d. e. 9 órakor kezdetnek meg e nyilvános vizsgák. A népevelés szent ügye iránt érdeklődők felhívának a részvételre.

(3) Azon Nagykállóra névze örvendetes lírt vagyunk szerencsésen közölni, biztos értesülettel, Jávor Károly Nyíregyházáról, Harsányi Miklós Csegéről, Vass Károly Vencsellöről, Erdélyi Sándor Ramocsaházáról, Faragó László Körös-Ladányból, Andó Sámuel Tokajból. A kellő szigorral tartott vizsgát mindnyájan jó eredménnyel állották ki, s ötven egyhangulag, ketten szavazattöbbséggel ítélték képeseknek.

(1) Benedek Aladár a legújabb líra legtermékenyebb költője ismét egy új kötet költeményvel fogja megjelöni a világot. A „Budapesti szemle“ ugyan nem hogy májusi számában semmi érdemet ezen fiatal termékeny költőn; mindamellet bár igaz, hogy sok szalmasság van versei között, mégis vannak benne jó magvak is. Ha be kell ismerni, hogy egy nagy része költeményeinek muló érdekű, de nem lehet tagadnunk, hogy már eddig is vannak maradandó tollvonásai.

(3) Nagykállóban f. hó 10—12-én jegyzői vizsga tartatott, mely alkalmalmal heten vizsgáltattak meg u. m. Székely Demeter debreczeni adótitst, Jávor Károly Nyíregyházáról, Harsányi Miklós Csegéről, Vass Károly Vencsellöről, Erdélyi Sándor Ramocsaházáról, Faragó László Körös-Ladányból, Andó Sámuel Tokajból. A kellő szigorral tartott vizsgát mindnyájan jó eredménnyel állották ki, s ötven egyhangulag, ketten szavazattöbbséggel ítélték képeseknek.

(1) Benedek Aladár a legújabb líra legtermékenyebb költője ismét egy új kötet költeményvel fogja megjelöni a világot. A „Budapesti szemle“ ugyan nem hogy májusi számában semmi érdemet ezen fiatal termékeny költőn; mindamellet bár igaz, hogy sok szalmasság van versei között, mégis vannak benne jó magvak is. Ha be kell ismerni, hogy egy nagy része költeményeinek muló érdekű, de nem lehet tagadnunk, hogy már eddig is vannak maradandó tollvonásai.

(3) Nagykállóban f. hó 10-re virradólag, az ottani levélhordó Barna Mihály elfogottat, mivel a postai expeditor ur által azon nem becsületes tetten hapatott, miszerint a hivatalos pénzt saját zsebébe elhozta etulajdonitani. Az expeditor ur mint halljuk, már régen vette észre, hogy a pénztárból most egy, majd két frt, majd több is hiányzik, s hó végével, sokszor megtörtént, hogy majdnem egész fizetését, az elsiszkasztott pénzek megtérítésére kellett fordítania. Most tehát, mivel nevezett levélhordóra gyanúja volt, ügyesen kiszámított lest vetett az atyafi után, a ki épen örök volt a postára rendelve! épen azon perczben ragadvány nyakon a sikszástól, midőn az expeditor ur zsebéből kiesempesztet kulcsal a pénzes fiókot kinyitotta, erre dulakodás kezdődött, de a zajra segítség érkezvén, a tolvaj elfogottat s átalaott az igazságszolgáltatásnak. Az expeditor ur egy revolvált alkalmazott a pénzes fiókba, a melynek a kinyitását alkalmával el kellett volna sülni, hogy a tolvaj his pillanatában hírt adjon, csattant is, de el nem sült. Bizony, szomorú utdonások az ilyenek, kadveztesen a világítást vetvén népnék erkölcsi elajlására.

† Ismét egy nevezetes halotfia volt városunknak! Id. Kóniás Károly hosszas szenvedés után folyó hó 16-án virradóra jobblébre szerendült. Született O. Ujfejtőn, iskolát Namason, Debreczenben és Pozsonyban végezte: mint okleveles ügyvéd 1840-ben lett nyilvános pályára. 1848-ban mint nős és már családos ember a nemzetörök közre lépett és azok között kapitánysággal emelkedett Ferradalm után ügyvédi pályáját tovább folytatta. A ref. egyháznak nem csak lelkes tagja, hanem előkelő hivatalviselője is volt. A legutóbbi 6 év alatt városunknak — mint köztisztviselőben álló igazságszolgálati tiszt, s szorgalmasan és lelkiismeretes lüszeggel működött. O volt városunknak utolsó főbírája. A korszelelőtől soha nem maradt el, lelkesült a szabad eszmékért egy a politikai élet, mint a vallás terén. Figyelmet nem kerülték el a magasabb tudományok újabb mozgalmái sem, s azokra mondott ítéleteiben lelki mélységet és tiszta ítéletet tanusított. Barát

lörben elmés és vidám, magán életében gondolkodó és eszmélkedő volt. Temetése nagyszámú részvevő közönség jelenlété mellett folyó hó 17-én d. u. 5 órakor ment végbe, a ref. egyház szertartása szerint. Koporsója felett Lukács Ödön helybeli lelkész beszélt. — A gyászjelentés a következő: — Ifj. Kömives Károly és neje Christ Ernestine, Kömives Béla köz- és váltóüggyel, Kömives Sándor, Kömives Ödön és Kömives Ilona testvérek, továbbá Nagy Péter, Krajnyák György és neje Kömives Eulália fájalmas szívvel jelentik felejtéltelen édesatyjuk, sógoruk, illetőleg testvére: néhai **id. Kömives Károly** hitves ügyvédnek f. év és hó 16-án, élt 62-ik évében, agyszélhűlésben történt gyászos kimúlását. Hült tetemei folyó hó 17-én d. u. 5 órakor fogják a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen porai felé!

+ **A városi főispánságok** végre valahára el-törültek; csak jövő évig tart a pütkösti királyság. — **Lapunk egyik állandó munkatársa**, a „Nyirfalombok” kedélyes írója — z — y a szobráncai fürdőben időzik, körül-belül e hó 25-én érkezend hazá. Ha tehát a „Nyirfalombok” édes süttőgái kissé szűnelenek, elnézheti a tisztelt olvasó közönség. — **Rablótámadás Debreczenben.** Egy idős, és az olajútban lakó embert 16-án este 9 óra tájban a czepléd-utcai temetőn keresztül hazafelé tartván —

a sirdombon közül hirtelen egy közös hadseregbeli katoná hirtelen megátámodott, majd sikerülően a katonáknak öt a földhöz vágni, azután a nyakára hágtott, s a zsebében levő 160 forint tevő pénzt képen tőle elrabolta s a mint jött, eltalálnul eltűnt. A megrabolt szegény ember a vakmerő katoná káromkodó szavaiól észrevette, hogy az ember, hanem oláh származású, és így a Pavillon-laktanyában elhelyezett 51-dik gyalogezredbeli katoná volt.

— **A Mansberger-féle miskolczi színtársulat** még e hét folytán kezdeni meg előadásainak sorozatát. Ugy halljuk, hogy a bérlet várakozása felül sikerült; csak aztán az előadandó színdarabok megválasztásában legyen gondja az igazgatóságnak arra, hogy irodalmunk új termékei közül a kor színvonalán megállható darabok kerüljenek színpadra.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Vasuti közlekedések.

A „tiszaivideki” vasutvonatok indulása, Nyiregyházáról: Miskolc Kassa felé 5 óra 30 perczkor d. u. és 7 óra 48 perczkor reggel. Nyiregyházáról Debreczen felé indul 10 óra 45 perczkor d. e. és 7 óra

18 perczkor este. Nyiregyházáról indul Ungvár felé 8 óra 20 perczkor reggel. (szereclán, szombaton 6 óra 47 perczkor este; érkezik 6 óra 5 perczkor este és (szereclán szombaton) 10 óra 17 perczkor d. e.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terménycsarnoknál aug. hó 14-én bejegyzett terményárak.

Piaci ár		Kereskedési ár
100 köböltekészve		100 köböltekészve
Rozs 00—00 fontos	3 50—3 60	
78—80 "	0 00—0 00	3 65—3 70
79—80 "		
Buza	6 00—6 50	vámmázsa szer. 5 25—5 40
Árpa	2 60—2 75	0 00—0 00
Zab	1 80—1 85	
Tengeri	3 90—4 00	ó termén.
Köles	4 10—4 20	
Bab, tiszta fehér	5 60—5 80	
Káposztarepce	0 00—0 00	8 00—8 76
Lennag	0 00—0 00	8 50—8 80
Gomborka	0 00—0 00	6 50—6 50
Kendermag	0 00—0 00	5 00—5 00
Mak	9 50—10 0	8 00—1 50
Napraforgóalj		16 00—17 00
Szész 30 fokú magy. iteze	25	24

Felölös szerkesztő: **Lukács Ödön.**

HIRDETÉSEK.

Haszonbérlet.

A pthruégi határban levő mintegy 1000 holdat tevő nagyobb részt és kasszál földből álló tagos birtokom, — mely a tokaji indó háztól egy órányi távolságra van, az 1875-dik évi Szent-György naptól fogva több évre bérbé adandó.

A feltételek iránt értekezhetni t. Czukor József ur ügyvéddemmel Nyiregyházán.

Patay András.

Különleges hatása (18—8)

az Anatherin-szajjviznek,

melvél dr. Popp J. G. es. kir. udv. fogorvos készít Bécsben, előadva dr. J. u. 11 Gyula a gyakorló fogorvostól. Rendelvényezték a bécsi klinikánál valótól dr. O. P. Anatherin-szajjviznek es. kir. orvos udvari tanácsos dr. Kientzinsky, dr. Brantz, dr. Heller sth. orvos urak által.

Ezen szer főképp a fogak kitisztítására szolgál. Vegyszerteli tulajdonságainál fogva feloldja a fogak közt és a fogakon a nyálkát. Használatán leginkább érdekes az, nem ajánlatos, mert a fogak közt visszamaradó lecseszések rothadást okoznak, így a fogak állagát megtartva, a szajban bűdös lehelletet gerjesztenek. Még azon esetben is, ha a borkó már lerakodásban van, használható es szer, mert a megkomolyosodás ellen működik. Mert, ha csak a fog egy kis része is letörök, akkor az így megsérült fog csontszába csak es okvetlen elpusztulva, a többi egészséges fogakat es megromtja.

A fogak szép es természetes színét visszánadja, mert minden idegen mátt vegyileg szétbont es megsemmisít. Igen hasznosnak bizonyul a fogak tisztántartásában. Eredeti lényüket es ragyogásukat visszanadja, a borkó-lerakodást megoldja es minden bűdös szag ellen megvédi.

Azon fájdalomokat, melyeket az odvas es romlott fogak okoznak, nemcsak enyhít, hanem a baj tovább haladását is meggátolja.

Hatályosnak bizonyul az Anatherin-szajjviz a foghús rothadásánál, valamint biztos es sikeres enyhítő szer az odvas fogak fájdalmi ellen, ezros fogfájalmaknál. Az Anatherin-szajjviz könnyen es anélkül, hogy valami hátránytól félni kellene, enyhíti a fájdalomokat a legrosszabb idő alatt.

Mindenekelőtt megbecsülhetlen az Anatherin-szajjviz a lehellet jó illantnak fentartásában es a bűzesség eltávolításában; es elegendő ha napjában néhányszor kiböjtjük szánkát es vizrel.

Nem ajánlatos elfogy a tajlós foghús ellen. Ha az Anatherin-szajjviz mintegy négy hétig utasítva szerint használtatik, akkor a beteg foghús halványosága clikánk es kellemes rózsaszínnek ad helyét.

Nem kevésbé kitünőnek bizonyul az Anatherin-szajjviz a mozgó fogak ellen. Ez oly baj melyben a gumókórosok, valamint örök embersé szereznek.

Biztos szer az anatherin szajjviz: a könnyen vöröz foghús ellen. Ennek oka a foggyöknek gyengességében rejlik. Ez esetben erős fogfehér szükséges, mert ez a foghúst edzi, mialatt a gyökere elrozsosítja azt. — Ára 1 frt 40 kr.

Anatherin fogpép.

Dr. Popp J. G. es. kir. fogorvostól Bécsben.

Ezen vegyület a lehellet tisztán es ádén tartja, es arra szolgál, hogy a fogaknak enyülő fehér kinczés kölcsönözzen, ezek romlását megakadályozza es a foghúst erősítse.

Dr. Popp J. G.

nővény-fogpora

olyképp tisztítja a fogat, hogy mindennapi használata által es oly kellemetlen fogkó elváltoztatás es a foggyökös es finomság tekintetében nyert. — Egy doboz ára 63 kr. a. e.

Kapható: Nyiregyházán: Bertalan P., Hídfőll. I. Tiszó-Lékón Valkó E., Nánáson Ujváry S., Hadházaon Szilay J. N.-Kálán Hvezda K., Szathmáron Einher J. es Meyer G., Debreczenben dr. Rotschnek Tamásy B., Rózsás F. es Mihály uraknál.

Ház-bérbeadás!

A Pflinszky-féle nőnövelde a Hunay Mihály-féle 1006. számú emeletes házába tétetik át folyó évi Szt. Mihály-napjától, — ennél fogva Pflinszkyék házá Szent-Mihály-naptól bérbé kivehető. Értekezhetni a tulajdonosokkal. (0—1)

8283 Psz. 1874.

Árverési hirdetés.

A nyiregyházi kir. járásbíróóság részéről ezennel közlihré tétetik, miszerint 8283/1874 psz. végzése folytán néhai Maurery Lajos hagyatékhöz tartozó ingóságok, u. m. kocsiak, lovak, lábas jószág es burtozat elárverelése elrendeltetvén, határidőül 1874-ik augusztus hó 19-én d. u. 3 órája a helyszínre Királytelekre tüzetett ki.

Mire venni szándékozik azon figyelmeztetéssel meghívattak, hogy a fenti ingóságok a legtöbbet ígérőnek csakis készpénz fizetés mellett fognak eladatni.

Kelt Nyiregyházán, aug. 14-én, 1874.

(0—1) Dudászky Gyula, kir. aljárásbíró.

2000 iteze jó tiszta kerti bor

eladó Orszá-utezán az 567-ik számú háznál, csebez számra 10 frtjával; — ugyszintén ugyanott

60 db vasas gönczi hordó

eladó, darabja sorjába 1 frt 80 kr., válassza 2 forint. (3—2)

Friedmann Herman tulajdonos.

Eladó nád.

Nagymélt gróf Lónyay Menyhért szabolecsmegyei dombrádi majorjában 70,000 kéve kitünő, nem csak fedélzésre, de művakolatra (stuccatur) is alkalmas nád eladó. — A venni szándékozik Révész Imre ispánhoz Dombrádra (posta-állomás) forduljanak. (2—1)

Hirdetés.

Mócsán Andrásnak a Nagydebreczeni-utezán, az evang. templom közelében fekvő 1538-ik számú háza, mely 3 szobából, 2 konyhából, 2 kamarából es egy köpinczéből álló épület. — kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Venni szándékozik értekezhetik a Bazatéren Kovács Györgyné asszonynál a 329-ik számú háznál. (2—2)

Rác Sándor nyugalmazott királyi adószedő tudatja a t. cz. közönséggel, hogy gyengékedő egészsége miatt az e lapok 24-, 25- es 26-ik számaiban közölt ajánlatától egyszer mindenkorra visszalép. (0—1)

Ad. K. 1957. 1874.

Árverési hirdetés.

A város tulajdonához tartozó 8 bok malom, városháza alatti 4 bolt, serházutcai koresmáltatási jog, ujteleki koresma folyó év augusztus 27-én délelőtti es délutáni órákban a városháznál tartandó árverésen 3 évre bérbé adandó lévén erről a bérleni kívánók értesítettnek.

Kelt Nyiregyházán 1874, aug. 18-án.

Krasznay Gábor. polgármester.

Makk-eladás.

A gróf Schönborn beregmegyei munkácsi es szent-miklósi uradalmihoz tartozó erdősegekben termett tölgy- es bükmakk folyó évi szeptember hó 7-én reggeli 9 órakor az igazgatóság irodai helyiségeiben Munkácson, nyilvános árverés útján, fog bérbé adatni. Írásbeli bepecsételt s 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatok is elfogadhatnak.

Munkácson, augusztus hó 11-én 1874. (2—1)

Eladó cséplőgép.

Vass Beniamin tarczali lakosnak Nyiregyházán Debroszki József ur udvarában egy igen jó karban levő 4 lóerővel járó, hordozható egyszerű szerkezetű, szalma-rázóval es rostáló ellátott cséplőgépe van, mely ugy eladásra, mint részben dolgozásra ajánlatik. Eladási ára 700 frt. Értekezhetni a tulajdonossal ugyanott. (0—1)

Czimbalom-iskola.

Egy elméleti, gyakorlati czimbalom-iskola, melyhez hasonló még eddig nem jelent meg, fog annak szerzőjénél es kiadójánál Schunda V. J. m. kir. udvari hangszergyáros Budapestben rövid idő alatt megjelenni. 0—1